

MOTIVI ZA LIKOVNI NATJEČAJ „30. GODINA PGŽ-A“

1. Zeleno-plava županija

Primorsko-goranska županija nalazi se na mjestu gdje je Sredozemlje najbliže srcu Europe. Prepoznatljiva je po prirodnim bogatstvima i biološkoj raznolikosti. Zeleni dio županije čine šume i livade Gorskog kotara, zelenog srca Hrvatske. Plavi dio je morski, čuvan budnim okom primorja i otoka.

2. Šuma Dundo na otoku Rabu

Šuma Dundo na otoku Rabu prvo je zaštićeno područje - posebni rezervat šumske vegetacije na području Primorsko-goranske županije proglašeno 1949. godine. Ovaj šumski rezervat često se spominje i kao jedna od najljepših i najočuvanijih šuma hrasta crnike na Sredozemlju.

3. Put jantara

Kroz grad Cres, značajnu luku rimskog vremena, nekada je prolazio tzv. Put jantara. Drži se da je zbog interesa pomorskog dijela puta prokopan i Osorski kanal.

4. Najstariji hotel na Jadranu

Grand Hotel Kvarner otvoren u Opatiji 1884. godine najstariji je hotel na Jadranu. U hotelu su se odmarali europski kraljevi i carevi, a u njemu su boravile i mnoge svjetski poznate osobe tog vremena.

5. Najmanja ulica na svijetu

U Primorsko-goranskoj županiji nalazi se jedna od najmanjih ulica na svijetu – Groškovićev prolaz u Vrbniku na otoku Krku. Ulica je dugačka svega desetak metara, a širina ne prelazi širinu ramena odraslog čovjeka.

6. Velike zvijeri

Očuvani goranski kraj PGŽ-a među rijetkim je u Europi u kojem obitavaju sve tri velike zvijeri – smeđi medvjed, sivi vuk i euroazijski ris.

7. Julije Klović

Svjetski poznati minijaturist, tkz. Michelangelo minijature rođen je u Grižanama u Vinodolskoj općini.

8. Staklena kapelica

U zaleđu Novog Vinodolskog nalazi se jedinstveno zdanje sakralne i arhitektonske baštine, staklena kapelica, rijedak takav objekt na svijetu. Kapelica Uzvišenja sv.

Križa u cijelosti je izgrađena u metalnoj konstrukciji i ograđena staklenim pročeljem i krovijem.

9. Pojas za spašavanje s Titanica

U županijskom Povijesnom i pomorskom muzeju Hrvatskog primorja nalazi se pojas za spašavanje s broda Titanic, jedan od pet sačuvanih primjeraka u svijetu.

10. Skijanje s pogledom na more

U Primorsko-goranskoj županiji nalazi se jedino skijalište u Europi s čijeg se pogleda vrha vidi more. Skijalište Platak udaljeno je od mora svega 18 kilometara, a kroz investicijski ciklus PGŽ-a, Platak je postao cjelogodišnji turističko-sportski centar.

11. Otok Susak

Otok Susak jedini je pješčani otok na Sredozemlju i jedan od dva pješčana otoka na svijetu. Otok Susak nalazi se u sjevernom Jadranu, desetak milja jugozapadno od otoka Lošinja. Podloga otoka je vapnenačka ploča koja podupire dvije debele naslage prapora, pijeska i prašine.

12. Kupska dolina leptira

Najduža rijeka u Hrvatskoj koja izvire iz krškog jezera u NP Risnjak, čiji je izvor zaštićen kao spomenik prirode od 1963. godine, dom je za gotovo 500 vrsta leptira što je oko 60% sveukupne hrvatske leptirske faune. Posebnost samog krškog izvora rijeke Kupe je što na površinu dolazi u obliku jezerca neobične plavo-zelene boje i nikada ne presušuje.

13. Flora PGŽ-a

Flora PGŽ-a sadrži više od 2700 vrsta što je više nego u nekim površinom neusporedivo većim europskim državama. Na području PGŽ-a otkriveno je i najveće stanište endemske biljke velebitske degenije.

14. Vodozemci i gmazovi

Otok Krk stanište je 30 autohtonih vrsta vodozemaca i gmazova po čemu je herpetološki najbogatiji otok na Mediteranu.

15. Lokvarka

Lokvarka je druga najveća špilja u Hrvatskoj. Do sada otkrivena dubina joj je 277 metara, a za javnost je moguće ići tek do dubine od 75 metara. Ulaz joj je zaključan i moguće je ući samo s vodičem. Ima ukupno šest galerija, a za javnost su otvorene samo četiri. Šesta galerija zauzima prostor veći od prve četiri galerije zajedno.

16. Najsportskija županija

Primorsko-goranska županija slovi kao najsportskija županija u Hrvatskoj s deset posto stanovništva koje se bavi sportom, profesionalno ili rekreativno.

17. Zmije otrovnice

Na otocima Cresu i Lošinju nema zmija otrovnica. Legenda kaže da ih je prokleo sv. Gaudencije, osorski biskup poznat kao veliki kritičar grijeha Osorana koji su ga zbog toga protjerali iz grada. Bježeći, nastanio se u spilji na vrhu brda Osorščica gdje je provodio pustinjački život. Tamo je, prema legendi, prokleo sve zmije otrovnice na otoku.

18. Povijesno-mitska staza Trebišća-Perun

Na istočnim padinama Učke, iznad plaže Moščeničke Drage, proteže se dubok i tajnovit klanac koji skriva priču stariju od tisućljeća. Područje su odabrali prvi doseljeni Slaveni za pozornicu njihovih najsvetijih vjerovanja gdje su se odvijala mitska zbivanja između boga Peruna i boga Velesa.

19. Tetrijeb, sup i dobri dupin

Primorsko-goranska županija dom je ugroženim vrstama - dobrom dupinu i bjeloglavom supu, a Farjev Laz, pokraj Tršća u Gorskom kotaru, dom je tetrijeba, vrlo ugrožene i zaštićene ptice.

20. Rt uzdaha

Na lošinjskom poluotoku Čikatu, na njegovom najisturenijem rtu Anuncijatu, izgradili su pomorci 1858. godine zavjetnu crkvicu posvećenu Navještenju Blažene Djevice Marije. Na tom su mjestu lošinjske žene i majke ispraćale i dočekivale brodove sa svojim najmilijima. Zbog toliko strepnji, nadanja, molitvi i suza, čikatski rt zovu još i Rtom uzdaha, a kažu da je i sam Čikat dobio ime po vjernom čekanju.

21. Frankopani

Krčki knezovi Frankopani obilježili su više od pet i pol stoljeća hrvatske povijesti. Članovi ove velikaške obitelji bili su nositelji političkog, društvenog, gospodarskog i kulturnog razvoja Hrvatske. Iza njih su ostali brojni kašteli, utvrđeni gradovi i dvorci, rasprostranjeni širom Primorsko-goranske županije. U sklopu EU projekta, KTR Putovima Frankopana, obnovljena je ova iznimno vrijedna baština, a ruta obuhvaća sedamnaest kaštela, utvrđenih gradova i dvoraca te tri sakralna kompleksa.

22. Claustra

Claustra je kasnorimski obrambeni sustav koji je između 3. i 5. stoljeća štutio prolaze u Italiju. Kamenite zidove, koji su na nekim mjestima postavljeni u više linija, dopunjavale su kule, utvrde i tvrđave. Velebni sustav protezao se od današnje Rijeke u Hrvatskoj do Baške grape u Sloveniji.

23. Zvončari

Halubajski zvončari su čuvari tradicije, običaja i identiteta Halubja i Kastavštine, a "Godišnji pokladni ophod zvončari s područja Kastavštine" jedinstveno je kulturno dobro upisano na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

24. Bijele i Samarske stijene

Bijele i Samarske stijene jedan su od dva stroga rezervata u Hrvatskoj. Nalaze se u središnjem dijelu Velike Kapele u Primorskoj-goranskoj i Karlovačkoj županiji. Rezervat je proglašen 1985. godine na površini od 1175 ha. Reljef obuhvaća brojne vapnenačke stijene. Na kamenim blokovima raste šuma jele, smreke te bukve.

25. Albino stričak

Na otočiću Galunu nalazi se kolonija galebova koji se gnijezde na tlu među vegetacijom i kamenjem. Ovdašnje se osebujno raslinje prilagodilo bogato pognojnom tlu zbog čega je raslinje mjestimično bujno, a zastupljene su i poneke bodljikave vrste „sikavice“. Jedna od najzanimljivijih „sikavica“ otočića Galuna je endemična ilirsko-jadranska vrsta. Na otočiću se nalaze dvije forme ovog strička, jedna uobičajena, s lijepim ljubičastim glavicama, a druga, vrlo rijetka, potpuno bijelih glavica cvata.

26. Bunjevački govor i Čabarski dijalekt

Čabarski dijalekt jedan je od najinteresantnijih, najsloženijih i najarhaičnijih govora kajkavskog dijalekta u Hrvatskoj kojim govore stanovnici Čabra i okolice te zaštićeno nematerijalno kulturno dobro. Dok se Bunjevački govor iz Liča našao na UNESCO-voj listi nematerijalne baštine.

27. Ivana Brlić Mažuranić

Ivana Brlić-Mažuranić bila je književnica koja je u Hrvatskoj i u svijetu priznata kao jedna od najznačajnijih spisateljica za djecu. Potječe iz poznate građanske obitelji Mažuranića, obitelj porijeklom iz Novog Vinodolskog. Unuka je Ivana Mažuranića, utjecajnog književnika, političara i pravnika.

28. Lošinjski nerezinac

Poznati teretni brod star više od 100 godina spomenik je lošinjske brodograđevne tradicije. Pretvoren u interpretacijski centar na otvorenom, dočarava i intepretira bogatu pomorsku i brodograđevnu baštinu otoka Lošinja. Jedrenjak je u sklopu EU projekta PGŽ obnovila po uzoru na lošinjske logere s kraja 19.st., a privezan je na Rivi lošinjskih kapetana, te na suvremen, zanimljiv i interaktivan način prikazuje i interpretira dugu i bogatu pomorsku tradiciju Lošinja.

29. Apoksiomen

Brončani kip mladog atleta Apoksiomena pronađen je u podmorju otočića Velih Orjula pokraj Lošinja na dubini od 45 metara. Pri pronalasku, kip je bio očuvan u cijelosti. Radi se o grčkom djelu iznimne očuvanosti, ljepote izvedbe i umjetničke vrijednosti, za koji se pretpostavlja da datira iz 2. ili 1. st. pr. Krista. Kip Apoksiomena danas je smješten u nagrađivanom Muzeju apoksiomena u Lošinju.

30. Prvi svjetski morski pjenušac Valomet

Poljoprivredna zadruga Vrbnik je 2006. godine provela do tada neviđeni eksperiment, položivši boce pjenušca na 30-ak metara dubine gdje vlada stalna temperatura od 12 stupnjeva celzijevih. Dozrijevanje pjenušca na dnu mora jedinstvena je metoda u svijetu.